

Melktap: Eindelijk doorberekenen aan consument

Al sinds jaar en dag zijn er vele bedrijven waar burgers door de weeks even een kannetje verse melk komen halen. Ook dit kan tegenwoordig geautomatiseerd via een melkautomaat. Dorstige fietsers en voorbijgangers kunnen zonder dat de veehouder zelf aanwezig is een bekertje melk tappen.

Tekst en foto's: Frits Huiden

Het principe is gelijk aan een koffie- of sigarettenautomaat. Gooi 70 cent in de automaat, druk op start en de bidon van de wielrenner of het bekertje van de voorbijganger wordt gevuld met een liter rauwe melk. In Zwitserland is de automaat van fabrikant Brunimat al langer populair. Nu haalt ook melkmachineleverancier SAC-Senior uit Deventer de melktap naar Nederland. Het lijkt op een flinke koelkast met daaraan een muntjesapparaat met display en een aftappunt. In de koelkast staan twee ouderwetse melkbussen van elk 40 liter met daarin ieder een roerwerk. In plaats van de melkbussen kunnen er ook wat luxere vaten worden gebruikt. Elk uur worden de melkbussen een kwartier geroerd. Een pompje daarboven pompt de melk naar het aftappunt waar het bekertje of de kan staat.

■ Chipknip

Afhankelijk van de hoeveelheid geld die wordt ingeworpen, geeft het apparaat melk af. Met een start-stopknop kan de klant de

afgifte stoppen als zijn bekertje bijvoorbeeld vol zit. De melktap neemt geen muntstukken van één en twee cent aan. Montage van een chipknip is ook mogelijk. Het door de klant geachte bedrag wordt dan na inbellen met een bank op uw rekening bijgeschreven. De hoogte van de literprijs is natuurlijk instelbaar evenals het ijkken van een liter. Dit kan met een maatbeker en plus- en minknopjes voor de afgiftehoeveelheid. Met dezelfde knopjes is de prijs instelbaar. Behalve dat is alleen de temperatuur van de melk instelbaar van 1 tot 7 graden Celsius. Dat draaiknopje is de enige die zonder sleutel van buiten toegankelijk is. Het muntapparaat evenals de deur voor de melkbussen zijn alleen met een soort fietssleuteltoe toegankelijk. Zelfs het afgiftepunt is afsluitbaar met een deurtje om het koel te houden en vliegen op afstand te houden.

■ 20 Minuten werk per dag

Melkveehouders Laura en Ron Leijser uit Genderen (N-Br) zijn een van de eerste gebrui-

kers van het apparaat en hebben hem in een loods voorop het erf staan. Bekertjes en kannen kunnen de passanten vanaf 20 cent kopen uit een stelling die er naast staat. Laura Leijser vertrouwt er op dat de klanten daarvoor zelf het geld in een geldkistje droppen. Dagelijks vult zij de melkbussen met de hand vanuit de grote melktank. Leijser gaat uit van een verkoop van 30 tot 40 liter per dag. Door de bussen om de beurt te vullen is het uit te kienen dat de rauwe melk met 4,24% vet en 3,49% eiwit maximaal drie dagen in de melktap aanwezig blijft. Ook het spoelen gaat handmatig. Het pompje zuigt uit een emmer zo'n tien liter water met reinigingsmiddel op. Het water komt uit de boiler en er wordt reinigingsmiddel van de melkinstallatie gebruikt. Dit doet Leijser twee keer per dag wat haar tien minuten per keer kost. Eén keer per week reinigt zij met zuur. Het enige dat de melktap nodig heeft, is 220 V stroom. Verder is er geen werk aan het apparaat dat van 's ochtends acht uur tot 's avonds tien uur onbeheerd zijn werk moet doen.

Met de rode en witte plus- en minknopjes kan eenvoudig de prijs of de af te geven liters worden bijgesteld.

Door te werken met twee voorraadbussen is het makkelijker om altijd voldoende melk in de automaat te hebben en ze beurtelings te spoelen.

Onder het aftappunt zit een opvangbakje voor gemorste melk. Het muntjesapparaat geeft geen geld terug maar levert melk naar betaling.

■ Onderhoud minimaal

Eén keer per jaar is er onderhoud aan het apparaat nodig zoals het vervangen van melkslangen. Het ijkken moet maandelijks gebeuren om zeker te weten dat de klant voldoende melk voor zijn geld krijgt. Dit kan de veehouder dus zelf doen. Net als de melkmachine krijgt het apparaat een eigen logboek. De levensduur van het apparaat wordt geschat op zo'n acht jaar. Volgens onderstaande kostprijs-

berekening is de melktap bij een verkoop van 11 liter per dag na vijf jaar terugverdiend. Elke liter die er meer wordt verkocht, zou winst moeten zijn.

■ Rauwe melk mag

Net als een koelkast zou de melktap in principe ook verplaatsbaar zijn naar een gunstige plek langs bijvoorbeeld een fietsroute. Dit is echter niet zomaar toegestaan. De Nederlandse

Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) laat weten dat volgens de wet veehouders rauwe melk mogen verkopen vanaf het eigen terrein. Omdat de melk niet eerst gepasteuriseerd is, zijn veehouders volgens art. 3 van de Warenwetbesluit Zuivel verplicht om in de nabijheid van de automaat de tekst 'Rauwe melk voor gebruik koken' te hangen op bijvoorbeeld een sticker. De veehouder blijft namelijk als verkoper verantwoordelijkheid voor de veiligheid en kwaliteit van zijn melk. Het hoeft geen belemmering te zijn in de verkoop. De dorstige voorbijganger of vaste klant heeft doorgaans voldoende vertrouwen in melk om toch een slokje te nemen.

■ Smaakjes

Nog niet door SAC-Senior geïmporteerd maar wel bij fabrikant Brunimat verkrijgbaar is een melktap die vijf verschillende smaken aan de melk kan toevoegen. Via flacons kunnen de smaken aardbei, framboos, banaan, vanille, cappuccino of karamel worden toegevoegd. Voor deze behandeling moet de melk wel eerst gepasteuriseerd worden. Het apparaat mag dus ook niet zomaar door een veehouder gebruikt worden want het gaat immers niet meer om rauwe melk. Er moet dan voldaan worden aan de Warenwetbesluit Bereiding en Behandeling Levensmiddelen die geldt voor levensmiddelenbedrijven. Marketingspullen als borden en vlaggen met stickers kunnen ook via SAC-Senior geleverd worden. Zij hebben al standaard logo's. De familie Leijser kan een rol spelen in het leveren van bekertjes en kannen aan andere veehouders met een melkautomaat. Ook hebben zij een kant-en-klare folder waar alleen nog een naam en bedrijfsfoto op gedrukt hoeft te worden. Dat is makkelijk om bij de plaatselijke VVV's neer te leggen. ■

Vanaf 11 liter per dag rendabel

Kostprijsberekening met de uitgangspunten

- Afschrijving in 5 jaar
- Verkoop van 11 liter per dag met meerprijs van € 0,40 op de fabrieksprijs
- De helft van de melk wordt per dag verkocht in kannen met een meerprijs € 0,50 per kan.
- De helft van de melk wordt verkocht in bekertjes met een meerprijs van € 0,10 per beker
- De kannen zullen slechts gedurende de helft van de afschrijffperiode verkocht worden, omdat daarna klanten voorzien zijn. Bekertjes worden wel gedurende de hele afschrijffperiode verkocht.

Kosten

Aanschaf, incl. montage en transport:	€ 6.500,-
Aanschaf picknicktafel, tuinhuisje, vlaggen, borden promotiefolders:	€ 3.500,-
Onderhoud: € 100 x 5 jr:	€ 500,-
Renteverlies: 5% van € 10.000,- x 5 jr:	€ 2.500,-
Kosten reinigingsmiddel: (3,5 m ³ water/jr x 5 jr x € 1,20/m ³) + € 50,- reinigingsmiddel:	€ 71,-
Totaal kosten in 5 jaar	€ 13.071,-

Opbrengst

Opbrengst kannen:	
€ 0,50 opbrengst x 5,5 l verkoop / 2 l inhoud x 365 d/jr x circa 2,5 jr verkoop:	€ 1.255,-
Opbrengst bekertjes: € 0,10 opbrengst x 5,5 l verkoop / 0,3 l inhoud x 365 d/jr x 5 jr:	€ 3.346,-
Melkopbrengst: 11 l x € 0,40 x 365 d/jr x 5 jr:	€ 8.030,-
Restwaarde:	€ 700,-
Totaal opbrengst in 5 jaar bij verkoop 11 l melk	€ 13.331,-